
Наталія Терес (м. Київ),
кандидат історичних наук,
доцент Київського національного
університету імені Тараса Шевченка,
заступниця голови Київської міської організації
Національної спілки краєзнавців України
E-mail: nvteres@ukr.net

Духовна спадщина академіка Петра Тронька: погляд крізь призму історії

5 червня 2025 р. у межах офіційних заходів щодо відзначення на державному рівні 110-річчя від дня народження академіка Петра Тронька та до 100-річчя НСКУ на запрошення Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого (вул. Михайла Грушевського, 1) Національна спілка краєзнавців України спільно з Київською міською організацією НСКУ провели публічну лекцію «Академік Петро Тронько – історик, краєзнавець, патріот України», присвячену Петру Троньку (12.07.1915–12.09.2011) – доктору історичних наук, професору, академіку Національної академії наук України, державному і громадському діячеві, голові Національної спілки краєзнавців України, голові правління Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини імені О. Гончара, заслуженому діячу науки і техніки України, почесному громадянину Києва, Герою України.

Доповідач – Руслана Маньковська, докторка історичних наук, професорка, керівниця Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України, авторка понад 350 наукових і навчально-методичних праць, заступниця голови Національної спілки краєзнавців України, заслужена працівниця культури України, учениця Петра Тимофійовича.

Перед лекцією присутніх привітав генеральний директор бібліотеки, віце-президент Української бібліотечної асоціації, доктор наук із соціальних комунікацій, професор Олег Сербін. Він відзначив роль Петра Тронька в відродженні історичної пам'яті українського народу, збереженні культурної спадщини України, а також наголосив на тісній співпраці бібліотеки з краєзнавцями Києва та вручив голові Київської міської організації Національної спілки краєзнавців України Олександру Гончарову Лист-подяку за співорганізацію та участь у Вечорі-присвяті «Шлях у 100 років: краєзнавчий рух в Україні

від становлення до сучасності» (з нагоди ювілею Національної спілки краєзнавців України), що відбувся 18 квітня 2025 р.

З великою теплотою та глибоким знанням теми Р. Маньковська розповіла про основні етапи життя і багатогранної діяльності Петра Тимофійовича Тронька – людини, яка присвятила своє життя збереженню національної пам'яті, розвитку історичної науки та культурної спадщини України. Її виступ став не лише змістовною розповіддю, а й щирою даниною поваги до видатного академіка, державника, патріота та вчителя. Лекція супроводжувалася багатим ілюстративним матеріалом – архівними світлинами, документами та візуальними матеріалами, що яскраво відтворювали епоху, в якій жив і працював Петро Тимофійович Тронько. Вони не лише доповнювали розповідь, а й створювали живий історичний контекст, викликали глибокі емоції та допомагали слухачам краще зрозуміти масштаби особистості вченого. Під час заходу були представлені видання з фондів НБУ ім. Ярослава Мудрого, які висвітлюють науковий доробок вченого та розповідають про його життєвий шлях.

Після лекції відбулося зацікавлене і жваве обговорення. Присутні ділилися спогадами про Петра Тронька. Зокрема, голова Київської міської організації Національної спілки краєзнавців України О. Гончаров розповів про співпрацю з П. Т. Троньком, про заснування КМО НСКУ, про зв'язок П. Тронька з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, про заходи НСКУ, які відбувалися в університеті, та про вшанування викладачами і студентами пам'яті про визначного державного і громадського діяча. Також відбулася церемонія відзначення учасників та організаторів краєзнавчих заходів. О. Гончаров вручив відзнаки Київської міської організації НСКУ Р. Маньковській, активістам столичної організації Спілки краєзнавців та працівникам бібліотеки.

Сучасний погляд на постать Петра Тронька, його життєвий шлях, який наскрізь пронизаний почуттям любові до України, поваги до історії і культури свого народу, переконує, що як людина системи, він не зігнувся під тиском обставин, не нарікав на часи, а наполегливо і впевнено пра-

цював для народу всупереч системі, пропри ідеологічний тиск та заборони. Його величезний доробок у галузі науки і культури справив колосальні зрушення в суспільній свідомості українців, позитивна дія якого з роками лише буде зростати.